

Agder lagmannsrett - LA-2016-114441

Instans	Agder lagmannsrett - Dom
Dato	2017-04-04
Publisert	LA-2016-114441
Stikkord	Forvaltningsrett. Kommunalrett. Avtalerett. Erstatningsrett. Pengekravsrett. Tilknytningsavgift for vann og avløp. Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg § 3.
Sammendrag	<p>Tingretten frifant 15 hytteeiere fra kommunens krav om å betale tilknytningsavgift for vann og avløp og la til grunn at kravet manglet lovhjemmel. Lagmannsretten forkastet kommunens anke, men på annet grunnlag. Kommunen hadde i henhold til avtale latt tiltakshaver - et entreprenørfirma - kreve inn gebyrene fra hytteeierne. Tiltakshaver betalte ikke gebyrene videre til kommunen, men brukte pengene til andre formål. Lagmannsretten fant det ikke nødvendig å vurdere om gebyrene hadde lovhjemmel, fordi kommunen uansett hadde akseptert tiltakshaver som riktig debitor og ikke hadde adgang til å gå på hytteeierne etter tiltakshavers konkurs. Hytteeierne hadde betalt til tiltakshaver i god tro og hadde ikke noen plikt til å foreta ytterligere undersøkelser. Lagmannsretten kom videre til at hytteeierne uansett ville måtte frifinnes fordi kommunens tjenestemenn hadde utvist uaktsomhet, jf. skadeserstatningsloven § 2-1. Kommunen var i lengre tid kjent med at hytteeierne betalte gebyr til tiltakshaver samtidig som selskapet misligholdt sin forpliktelse til å betale gebyrene videre til kommunen. Til tross for dette gjorde ikke kommunen noe for å sikre sitt krav før tiltakshaver gikk konkurs. Kommunen hadde også benyttet en delbetaling fra tiltakshavers daglige leder etter konkursen til å betale andre og foreldete krav på tilknytningsavgift. Lagmannsretten fant det utvilsomt at daglig leders ønske var at betalingen skulle benyttes til å betale ned ankemotpartenes tilknytningsavgift. Kommunen hadde ikke adgang til å benytte innbetalingen til å dekke foreldete krav. Også dette grunnlaget ville isolert sett ha resultert i at hytteeierne langt på vei ville fått medhold.</p>
Saksgang	Vest-Telemark tingrett TVTEL-2015-170349 - Agder lagmannsrett LA-2016-114441 (16-114441ASD-ALAG).
Parter	Vinje kommune (advokat Guttorm Jakobsen) mot Vibeke Marie Mæland Tobiassen m.fl. (advokat Øystein Slettebø). For fullstendig partsliste, se nederst i dokumentet.
Forfatter	Lagdommer Rune Bård Hansen, lagdommer Jan Morten Olsen og ekstraordinær lagdommer Rune Jensen.

Saken gjelder om Vinje kommunes endelige vedtak om at 15 hytteeiere er pliktig til å betale tilknytningsavgift er gyldig og om hytteeierne uansett har betalt gebyret med frigjørende virkning til tiltakshaver SF-eiendom AS (SF).

Tingretten har gitt en utførlig fremstilling av sakens faktum på side 3 - 19 i den påankede dom. Lagmannsretten viser til tingrettens redegjørelse og nøyer seg med en kort sammenfatning.

De 15 ankemotpartene (hytteeierne) har alle inngått avtale med SF om kjøp av tomt og oppføring av hytte eller kjøp av «nøkkelferdig» hytte. SF har aldri hatt hjemmel til tomtene, hjemlene ble overført direkte fra grunneier til kjøperne hovedsakelig for å spare dokumentavgift.

Samtlige hytteeiere har betalt anleggsbidrag/tilknytningsgebyr for vann og avløp til SF i henhold til kontrakt inngått mellom den enkelte og selskapet. SF skulle betale gebyret videre til Vinje kommune i henhold til avtale med kommunen. SF gikk konkurs 5. november 2014 uten at gebyret var betalt videre. Samme dag skiftet selskapet navn til Eiendom og Drift AS. SF ved styreformann/daglig leder og eneaksjonær Sjur Fredriksen hadde anvendt de innbetalte gebyrene til andre formål, blant annet til betaling av leverandører.

I slutten av november 2014 betalte Sjur Fredriksen 1 295 000 kroner av egne midler til kommunen. Den 27. januar 2015 benyttet kommunen beløpet til dekning av krav på tilknytningsgebyr mot andre hytteeiere enn ankemotpartene. I brev til disse hytteeierne av 2. februar 2015 skriver kommunen at kravet på tilknytningsgebyr frafaller fordi kommunen anser at det er foreldet.

Det var Kreditor som etter konkursåpningen først reiste spørsmål om tilknytningsgebyrene kunne viderefaktureres til hytteeierne. Etter å ha innhentet advokatråd sendte kommunen i desember 2014 varsel til ankemotpartene om at tilknytningsgebyr måtte betales. Klage fra hytteeierne ble ikke tatt til følge og i vedtak 5. juni 2015 opprettholdt kommunens klagenemd kommunens tidligere vedtak. Ankemotpartene betalte gebyret med forbehold om tilbakebetaling hvis de skulle vinne frem for domstolene.

Hytteeierne gikk til sak mot kommunen ved stevning 26. oktober 2015. Det ble lagt ned påstand om at vedtaket var ugyldig, at gebyret skulle tilbakebetales samt erstatning for kostnader for klagebehandlingen og sakskostnader.

Kommunen tok til motmæle i tilsvar 18. november 2015. Det ble lagt ned påstand om at vedtaket var gyldig og at kommunen skulle frifinnes for erstatningskravene og sakskostnader.

Vest - Telemark tingrett avsa 13. mai 2016 dom med slik slutning:

«Gjelder samtlige saksøkere

Vinje kommunes vedtak om å kreve tilknytningsgebyr for eiendommene 150/297/1, 150/297/2, 150/298, 150/299/1, 150/299/2, 150/250/1, 150/250/2, 150/302/1, 150/303/1, 150/254/3, 150/305/1, 150/254/2, 150/383/1, 150/383/2 og 150/291/1 er ugyldig.

Gjelder den enkelte saksøker

1. Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Eirik Nodland Hansen og Mariann Hansen på kr 97.924,80,- innen en frist på to uker fra forkynnelse av dommen. Ved betaling etter forfall påløper det forsinkelsesrente etter reglene i forsinkelsesrenteloven.
2. Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Per Olav Helgeland på kr 97.924,80,- innen en frist på to uker fra forkynnelsen av denne dommen. Ved betaling etter forfall påløper det forsinkelsesrente etter reglene i forsinkelsesrenteloven.
3. Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Geir Nevland og Merete Nevland på kr 107.007,69,- innen en frist på to uker fra forkynnelsen av denne dommen. Ved betaling etter forfall påløper det forsinkelsesrente etter reglene i forsinkelsesrenteloven.
4. Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Jan Grasmyr og Kari Grasmyr på kr 85.861,30,- innen en frist på to uker fra forkynnelsen av denne dommen. Ved betaling etter forfall påløper det forsinkelsesrente etter reglene i forsikelsesrenteloven.
5. Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Sven Olaf Olafsen og Anita Olafsen på kr 85.861,30,- innen en frist på to uker fra forkynnelsen av dommen. Ved betaling etter forfall påløper det forsinkelsesrente etter reglene i forsinkelsesrenteloven.

6. Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Pål Mosbergvik og Jorunn Mosbergvik på kr 106.440,- innen en frist på to uker fra forkynnelsen av dommen. Ved betaling etter forfall påløper det forsinkelsesrente etter reglene i forsinkelsesrenteloven.
7. Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Kjetil Kaasin og Anlaug Kaasin på kr 102.892,- innen en frist på to uker fra forkynnelsen av dommen. Ved betaling etter forfall påløper det forsinkelsesrente etter reglene i forsinkelsesrenteloven.
8. Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Atle Taalesen og Bente Taalesen på kr 85.861,60,- innen en frist på to uker fra forkynnelsen av dommen. Ved betaling etter forfall påløper det forsinkelsesrente etter reglene i forsinkelsesrenteloven.
9. Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Svein Lysbo, Kari Semb Lysbo, Hanne Lysbo og Nils Jakob Røsholt på kr 97.073,29,- innen en frist på to uker fra forkynnelsen av dommen. Ved betaling etter forfall påløper det forsinkelsesrente etter reglene i forsinkelsesrenteloven.
10. Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Bernt Ove Søvik og Gry Larønningen Søvik på kr 129.972,50,- innen en frist på to uker fra forkynnelsen av dommen. Ved betaling etter forfall påløper det forsinkelsesrente etter reglene i forsinkelsesrenteloven.
11. Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Bastø Fosen AS på kr 86.581,- innen en frist på to uker fra forkynnelsen av dommen. Ved betaling etter forfall påløper det forsinkelsesrente etter reglene i forsinkelsesrenteloven.
12. Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Jan Morten Hedlund og Anne Karin Hedlund på kr 83.732,80,- innen en frist på to uker fra forkynnelsen av dommen. Ved betaling etter forfall påløper det forsinkelsesrente etter reglene i forsinkelsesrenteloven.
13. Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Hans Petter Lien og Hege Finnerud Lien på kr 83.874,71,- innen en frist på to uker fra forkynnelsen av dommen. Ved betaling etter forfall påløper det forsinkelsesrente etter reglene i forsinkelsesrenteloven.
14. Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Terje Tobiassen og Vibeke Tobiassen på kr 83.874,71,- innen en frist på to uker fra forkynnelsen av dommen. Ved betaling etter forfall påløper det forsinkelsesrente etter reglene i forsinkelsesrenteloven.
15. Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Lino Inversini og Benedicte Inversini på kr 64.431,69,- innen en frist på to uker fra forkynnelsen av dommen. Ved betaling etter forfall påløper det forsinkelsesrente etter reglene i forsinkelsesrenteloven.

Gjelder samtlige saksøkere

1. Vinje kommune dømmes til å betale saksøkernes kostnader til klagebehandlingen på kr 77.239,- fordelt med kr 5149,- pr. saksøker. Betalingsfristen er to uker fra forkynnelsen av dommen.
2. Vinje kommune dømmes til å erstatte sakssøkerenes saksomkostninger med kr 356.487,- innen en frist på to uker fra forkynnelsen av dommen.»

Tingretten kom til at kommunen ikke hadde lovhjemmel til å kreve at hytteeierne skulle betale tilknytningsgebyr.

Vinje kommune anket dommen til Agder lagmannsrett 9. juni 2016. Det ble lagt ned påstand om at kommunen skulle frifinnes og tilkjennes sakskostnader for tingrett og lagmannsrett. Hytteeierne tok til motmøle i anketilsvar 6. juli 2016 og påstod anken forkaste og tilkjennelse av sakskostnader for lagmannsretten.

Under saksforberedelsen har partene utvekslet prosesskriv.

Ankeforhandling ble holdt i Skien over 4 rettsdager 14. - 17. mars 2017.

Partene møtte med sine prosessfullmektiger. Teknisk sjef Åge Verpe forklarte seg som partsrepresentant for kommunen. Atle Taalesen avga partsforklaring på vegne av hytteeierne. Det ble hørt fire vitner og dokumentert slik det fremgår av rettsboken.

Saken fremstår som noe bedre belyst enn for tingretten, særlig på bakgrunn av fremleggelse av noen flere dokumenter og e - poster. Ankende part - Vinje kommune - la ned slik påstand:

«1. Vinje kommune frifinnes.

2. Vinje kommune tilkjennes fulle sakskostnader for tingrett og lagmannsrett.»

Til støtte for påstanden har ankende part sammenfatningsvis anført:

Plikten til å betale forfalt krav på tilknytningsgebyr påhviler den til enhver tid gjeldende eier av eiendommene. Dette følger av lov om kommunale vass- og avløpsanlegg § 3, forurensningsforskriften § 16-2, jf § 16-3 og kommunens lokale forskrift § 1. Denne forståelse støttes av LE-2013-51064 vedrørende uttrykket «eier av fast eiendom» i forurensningsloven § 34 fjerde ledd. Denne bestemmelsen må anvendes tilsvarende for forståelsen av hvem som skal anses ansvarlig for gebyret etter forurensningsforskriften § 16-2.

Det forhold at det skilles mellom årsgebyr og tilknytningsgebyr hva gjelder utleggsadgangen etter vass- og avløpsanleggsloven § 6, er uten betydning ved spørsmålet om ansvaret for å betale tilknytningsgebyret.

Denne forståelsen støttes også av den alminnelige pengekravsretten, jf. gjeldsbrevloven § 3 om at betaling skal skje til kreditor for å ha frigjørende virkning, jf. også skattebetalingsloven § 9-2 første ledd hva gjelder betaling av skatte- og avgiftskrav.

Den enkelte ankemotpart har ikke sjekket om rett kreditor har fått tilknytningsgebyret overført fra SF. De har derfor ikke hatt noen berettiget forventning om at fordringen var betalt med frigjørende virkning.

Reelle hensyn taler for samme løsning.

Hytteeierne, som første eiere av de tilknyttede eiendommene, er også første «abonnet» med plikt til å betale tilknytningsgebyr etter vass- og avløpsloven § 3. Etter kommunens lokale forskrift § 1-1 bokstav d) er en abonnent definert som eieren av en eiendom som er tilknyttet kommunens vannforsynings- og/eller avløpsanlegg. Selv om fakturaene ble sendt ut til SF-eiendom AS som representant for hytteeierne, er det ikke naturlig å betrakte selskapet som abonnent med ansvar for betaling av tilknytningsgebyret. Selskapet har aldri vært formell hjemmelshaver til eiendommene i grunnboken. Hytteeierne som første eiere av de tilknyttede eiendommene er ansvarlige for å betale kommunens forfalte krav på gebyr når deres representant SF-eiendom AS, ikke sørget for å betale dette til kommunen som forutsatt i kjøpekontraktene med den enkelte hytteeier.

Tingretten har tatt feil når den legger til grunn tidspunktet for utstedelse av ramme-/igangsettingstillatelse for når gebyret tidligst kunne kreves. I henhold til de den gang gjeldende regler om anleggsbidrag ble det i 2012 sendt ut avtaler om slikt bidrag som utbygger SF-eiendom AS, som representant for de fremtidige hytteeiere, var forpliktet til å etterleve.

Det er uklart om daglig leder i SF-eiendom Sjur Fredriksen har lest avtalen om anleggsbidrag, og den er i hvert fall ikke undertegnet og returnert kommunen. Dette har ingen betydning da avtalens intensjon ble fulgt opp av så vel SF som kommunen. SF krevde gebyret av kjøperne og kommunen fakturerte SF.

Reglene var den gang slik at gebyret skulle være betalt før midlertidig brukstillatelse ble gitt, og slik at SF-eiendom pliktet å be om faktura på anleggsbidrag senest 60 dager før søknad om ferdigattest/midlertidig brukstillatelse ble sendt kommunen. Som følge av avtalen og fast praksis hadde kommunen ikke anledning til, før den nye forskriften om vann- og avløpsgebyr i Vinje kommune trådte i kraft 1. januar 2013, til å sende ut faktura for gebyret i henhold til forskriftens § 2-4 om ansvar og betalingsfrist, der det fremgår at abonnenten har ansvaret for betaling av engangsgebyret og at det skal være betalt når tilknytningen blir utført. Dette ble samtlige utbyggere i kommunen varslet om ved brev 16. januar 2013. Kommunen fakturerte SF-eiendom som representant for hytteeierne 18. februar s.å. i tråd med dette. Den alt vesentlige delen av tilknytningskravet, som tidligere ble betegnet som anleggsbidrag, kunne derfor ikke vært innkrevd allerede da byggetillatelsene ble gitt.

Det er ikke inngått noen avtale mellom kommunen og den enkelte hytteeier om at kommunen har frafalt dem som debitor i strid med det kommunen uttrykkelig har hjemmel for i vass- og avløpsloven § 3, forurensningsforskriften § 3 og § 16-2 og § 3-3 i den lokale forskriften.

Avtalen mellom SF-eiendom og kommunen kan ikke forstås slik at kommunen gjorde unntak fra lovens regel om at det er eieren av fast eiendom som er ansvarlig for gebyret. Det er ikke på noe tidspunkt inngått avtale mellom kommunen og den enkelte hytteeier om at kommunen har frafalt dem som debitorer for uoppgjort gebyr. Kommunen har heller ikke adgang til å inngå bindende avtale som fritar for tilknytningsgebyr, jr. Rt-2014-429. Etter alminnelig pengekravsrett gjelder her et sideordnet solidarisk ansvar der annet ikke er uttrykkelig avtalt med kreditor, jf. Trygve Bergsakers lærebok i pengekravsrett side 112. Hytteeierne er ansvarlig på lovgrunnlag og SF-eiendom på avtalegrunnlag.

Det foreligger ingen saksbehandlingsfeil, eller brudd på veiledningsplikten etter forvaltningsloven § 11 i forbindelse med kommunens avgiftsfastsettelse overfor hytteeierne på det tidspunkt avgiftsvedtaket overfor dem ble truffet. Eventuelle feil har uansett ikke vært bestemmende for vedtakets innhold, da plikten til å betale gebyret ville vært den samme. Vedtakene kan derfor ikke kjennes ugyldige, jf. forvaltningsloven § 41.

Kommunen har overholdt utrednings- og opplysningsplikten etter forvaltningsloven § 17.

Kommunens anførsler i anken strider ikke mot begrunnelsen i enkeltvedtaket.

Kravet på tilknytningsgebyr er ikke bortfalt som følge av passivitet. Det er ikke rom for passivitetsvirkninger innenfor foreldelseslovens tre års frist, jf LH-2014-85859.

Under forutsetning av at avgiftsvedtaket er gyldig er det ikke grunnlag for erstatning etter skadeserstatningsloven § 2-1. Kommunen har ikke opptrådt uaktsomt i forbindelse med oppfølging av kravene mot SF-eiendom. Fredriksen hadde hatt betalingsproblemer tidligere, men alltid betalt til slutt. Det foreligger heller ikke årsakssammenheng mellom kommunens eventuelle uaktsomhet og det økonomiske tapet de er påført.

Subsidiært må en eventuell erstatning etter arbeidsgiveransvaret nedsettes med 50 prosent etter skadeserstatningsloven § 5-1 nr. 2 som følge av at hytteeierne selv ikke har sørget for å fjerne eller minske risikoen for sitt tap, eventuelt må erstatningsansvaret lempes etter lovens § 5-2.

Sjur Fredriksens innbetaling av 1 295 000 kroner til kommunen 3. desember 2014 inneholdt ingen bestemt anvisning eller føring for hvilke deler av kommunens tilgodehavende beløpet skulle dekke. Kommunen var da berettiget til å allokere betalingen til dekning av de eldste kravene på tilknytningsgebyr.

Hvis retten kommer til at avgiftsvedtaket er gyldig, men tilkjenner hytteeierne erstatning etter skadeserstatningsloven § 2-1 er det ikke adekvat årsakssammenheng mellom ansvarsgrunnlaget og hytteeierens kostnader til juridisk bistand under klageprosessen.

Ankemotpartene - hytteeierne - la ned slik påstand:

«1. Anken forkastes.

2. Vinje kommune dømmes til å betale sakskostnader for lagmannsretten.»

Til støtte for påstanden har ankemotpartene sammenfatningsvis anført:

Tingretten har korrekt lagt til grunn at plikten til å betale tilknytningsgebyr ikke påhviler den til enhver tid gjeldende eier av fast eiendom. Det er eieren av eiendommen på det tidspunktet kravet på tilknytningsgebyr oppstod, som er ansvarlig for innbetaling av gebyret. Ordlyden i de aktuelle bestemmelsene er viktige moment i denne retning. Legalitetsprinsippet gjør seg sterkt gjeldende i en sak av denne karakter. Hensynet til hytteeierens forutberegnelighet er av stor betydning.

Det fremgår av Vinje kommunes forskrifter om vann og avløpsgebyr at gebyret oppstår og forfaller når byggeløyve blir gitt, eventuelt når eiendommen får tilknytning. Regelverket slår fast at det er eier/hjemmelshaver som er ansvarlig for kravet. Det er på det rene at ankemotpartene ikke var eiere verken reelt eller formelt på dette tidspunktet. Når de kommunale forskriftene ses i sammenheng med vass- og avløpsloven og forurensningsforskriften, tilsier det at det er eieren på tidspunktet for innvilgelse av byggeløyve eller tilknytning som er ansvarlig. Det fremgår ikke i regelverket at kravet kan rettes mot etterfølgende eiere. Kommunens tolkning er utvidende og i strid med legalitetsprinsippet.

Kommunens lovforståelse innebærer også en omgåelse av reglene i tinglysningsloven og panteloven. Det knyttes da et gebyr til eiendommen, uten at dette fremgår verken av grunnboken eller panteloven § 6-1 om legalpant. Dette innebærer en vesentlig svekkelse av forutberegneligheten for borgerne, og kan ikke ha vært lovgivers hensikt.

Tingretten har kommet til riktig konklusjon når den har lagt til grunn at hytteeierne ikke kan anses som første eiere og dermed heller ikke første abonnenter med plikt til å betale gebyr etter vass- og avløpsanleggsloven § 3. Det følger av kommunens lokale forskrift som trådte i kraft i 2003 § 11 og forskriften av 2013 § 2-2 at kommunen skal fakturere gebyret ved byggeløyve og kravet forfaller senest ved tilknytning. For at kommunen

skal kunne fakturere gebyret i henhold til egen forskrift, må det foreligge en abonnent på tidspunktet gebyret oppstår, og det var ikke hytteeierne. SF-eiendom er ikke representant for hytteeierne, men for kommunen. Ingen av hytteeierne hadde hjemmel til eiendommen på tidspunktet gebyret oppstod, og de kunne derfor ikke inngå noen avtale med kommunen slik SF-eiendom gjorde. Det er kommunen som har valgt SF-eiendom som regningsmottaker/debitor i stedet for hjemmelshaver til eiendommene.

Hytteeierne er uansett ikke forpliktet til å betale gebyret for andre gang fordi kommunen avtalerettslig har akseptert et debitorskifte fra hytteeierne til SF-eiendom. Det fremgår klart av avtalen om anleggsbidrag mellom kommunen og SF-eiendom at avtalen ikke er knyttet til eiendommen ved salg. Kommunen har hele tiden insistert på at den har hatt avtale med SF-eiendom om anleggsbidrag. Det er kommunen som har forfattet avtalen og som eventuelt burde uttrykt seg klarere. Avtalen kom ikke i retur med underskrift fra rette vedkommende i SF-eiendom, men dette har ingen betydning da begge parter forholdt seg til innholdet i avtalen. Kommunen valgte å forholde seg til tiltakshaver av praktiske grunner selv om misligholdsfaren ble eklatant, og det må den ta konsekvensen av.

Våren 2013 og fremover, da SF- eiendom stadig ble innvilget betalingsutsettelse med forfalt, men ikke betalt gebyr, varslet aldri kommunen hytteeierne om at de kunne bli skadelidende ved manglende betaling fra selskapet. SF-eiendom insisterte på at kommunen måtte begynne å fakturere hytteeierne, men kommunen var helt uvillig til å gjøre dette. Kommunen forholdt seg til SF-eiendom uten tanke på at hytteeierne kunne være medansvarlige for gebyret helt til etter konkursen i november 2014. Gjennom avtalen med SF- eiendom og langvarig praksis har kommunen forpliktet seg til å holde seg til SF-eiendom. Kommunen hadde ikke anledning til å skifte debitor etter konkursen.

Rt 2014-429 gjelder en annen situasjon enn vår sak og er ikke overførbar.

Hvis kommunen får medhold i hjemmelsspørsmålet er vedtaket likevel ugyldig som følge av saksbehandlingsfeil; grunnkravet om forsvarlig saksbehandling og god forvaltningsskikk er brutt. Kommunen har ikke overholdt sin veiledningsplikt etter forvaltningsloven § 11. Til tross for at kommunen var klar over at SF-eiendom var i økonomiske problemer underrettet den ikke hytteeierne om den risikoen de løp ved å betale gebyret direkte til selskapet.

Kommunens anførsler i anken avviker fra begrunnelsen i enkeltvedtaket, dette er i strid med forvaltningsloven § 25.

Kommunen har heller ikke overholdt sin utrednings- og opplysningsplikt etter forvaltningsloven § 17, blant annet har den aldri undersøkt når den faktiske tilknytningen fant sted. Hvis kommunen mener dette tidspunktet er avgjørende for når gebyrplikten oppstår, skulle det vært undersøkt. Flere av hytteeierne har kjøpt ferdige hytter, hvor tilknytning må ha skjedd før de fikk hjemmel til eiendommen.

Kravet har dessuten falt bort som følge av de ulovfestede regler om passivitet. Hytteeierne og SF-eiendom har innrettet seg etter kommunens praksis, og gebyret er betalt til SF slik kommunen av hensiktsmessighetsgrunner har ønsket det.

Kommunen er uansett - som følge av hvordan kommunen og dens tjenestemenn har utført sine oppgaver i forbindelse med innkrevingen av gebyret- ansvarlig for hytteeiernes tap, jf skadeserstatningsloven § 2-1. Det foreligger økonomisk tap, ansvarsgrunnlag og årsakssammenheng.

Det er ikke rom for lemping av erstatningen.

Lagmannsrettens vurderinger:

Partene har brukt mye tid under saksforberedelsen og ankeforhandlingen på spørsmålet om kommunen har nødvendig lovhjemmel til å kreve at hytteeierne skal betale tilknytningsgebyret på nytt. På bakgrunn av at tingretten avgjorde tvisten på dette grunnlaget, forstår lagmannsretten partenes prioritering i ankeomgangen.

Lagmannsretten finner det likevel ikke nødvendig å ta standpunkt til hjemmelsspørsmålet, som for øvrig kan by på tvil. Etter lagmannsrettens vurdering kan anken uansett ikke føre frem fordi kommunen avtalerettslig har forpliktet seg til SF-eiendom som debitor for kravet på anleggsbidrag/tilknytningsavgift. Kommunen hadde ikke rettslig adgang til å skifte debitor etter at SF gikk konkurs 5. november 2014. Avtaleforholdet mellom kommunen og SF har vokst seg fram og blitt sementert som følge av dokumenter/avtaler og kommunikasjon ved brev, E-poster og muntlige kontakt mellom partene.

Tingretten har beskrevet avtaler inngått mellom SF og kommunen og SF og hytteeierne slik:

«I perioden fra februar 2012 til juni 2013 gav Vinje kommune igangsettingstillatelser (byggeløyve) til SF-eiendom. Igangsettingstillatelsene ble sendt ut til SF-eiendom sammen med avtaler om anleggsbidrag. Både igangsettingstillatelsene og avtalene om anleggsbidrag ble fremlagt for retten. For å illustrere innholdet i dokumentene kan det vises til dokumentene som referer seg til hytten til Eirik Nodland Hansen og Mariann Hansen, gnr 150 / bnr 297. Av igangsettingstillatelsen av 20. februar 2012 fremgår det av punkt 4, spesielle vilkår, at «Anleggsbidrag skal være betalt og underskriven avtale returnert til Vinje kommune før ferdigattest/mellombels bruksløyve vert gjeven».

Av avtalen om anleggsbidrag av 21. februar 2012, som ble sendt fra Vinje kommune til SF-eiendom fremgår det at «Eigar/festar skal svare anleggsbidrag (ingongssum) som tilskot til utbygging av hovudanlegg for vatn og avløp i område for tyngre turistutbygging. Anleggsbidraget skal svarast etter det til kvar tid gjeldande satsar og berekningsgrunnlag.

Anleggsbidraget skal betalast i høve til BRA (Bruksareal).

- Tilknytningsavgift for vatn / avløp kjem i tillegg.
- Avtala er bindande for dei underteikna partane, og er ikkje knytt til eigeidom ved salg.
- Anleggsbidrag skal være betalt og underskriven avtale returnert til Vinje kommune før ferdigattest/mellombels bruksløyve vert gjeven.

Vilkår for tilknytning:

- Anleggsbidraget skal være betalt før ferdigattest / mellombels bruksløyve vert gjeven.
- Tiltakshavar pliktar å be om om faktura på anleggsbidrag seinast 60 dagar før søknad om ferdigattest / mellombels bruksløyve vert sendt.
- Kopi av kvittering for betalt anleggsbidrag skal ligge ved søknad om ferdigattest/mellombels bruksløyve.
- Senere saksgang som følge av at denne tidsfristen ikkje vert halde, er tiltakshavers ansvar.

Det som ovenfor er omtalt som anleggsbidrag er langt på vei identisk med tilknytningsgebyr. Vinje kommune sendte faktura til SF-eiendom for ovennevnte hytte den 18. februar 2013. Fakturaen var på 195 8849,60 kroner. Siden gnr 150 brn. 297 er en seksjonert tomannsbolig skal beløpet deles på to. Som følge av forskriftsendringen som trådte i kraft 1. januar 2013 var beløpet noe lavere enn beløpet på avtalen om anleggsbidrag.

Normalt inngikk SF-eiendom to avtaler med hytteeierne. Først ble det inngått avtale om kjøp av tomt, deretter ble det inngått avtale om oppføring av hytte. Ved enkelte anledninger ble det imidlertid kun inngått avtale om kjøp av ferdig oppført hytte.

Som eksempel på avtalene som ble inngått kan det igjen vises til hytten til Eirik Nodland Hansen, gnr. 150, brn. 297 seksjonsnummer 1. Kjøpekontrakten for tomten ble inngått 20. februar 2012. Av kontraktens punkt 7 nr. 4) fremgår det at «Det er selgers ansvar å betale for tilknytning til offentlige anlegg og det er kjøpers ansvar å betale de fremtidige offentlige kostnader knyttet til vei, vann, avløp, strøm og renovasjon.»

Partene inngikk kontrakt om oppføring av hytte den 8. mai 2012. Det fremgår av punkt 6.7 i kontrakten at «Forbrukeren skal betale alle gebyrer og avgifter i forbindelse med byggesaken, samt tilknytningsavgifter for elektrisitet, vann, kloakk o.l.»

Kontrakten ble også inngått med et vedlegg hvor det fremgikk at «SF-eiendom AS bekrefter med dette at det er vi som betaler tilknytningsavgift til Vinje kommune og Rauland kraft.»

Når det gjelder kontraktene som ble inngått mellom SF-eiendom og hytteeierne er det noen små forskjeller. I de fleste kontraktene er ordlyden identisk med kontrakten som gjaldt hytten til Eirik Nodland Hansen. Det fremgår av de fleste kontraktene om kjøp av tomt at selger skal betale for tilknytning, mens det normalt fremgår av kontraktene om oppføring / kjøp av hytte at forbrukeren skal betale for tilknytning. Men i enkelte av kontraktene som gjelder kjøp av tomt, fremgår det at «Det er kjøpers ansvar å betale for tilknytning til offentlige anlegg, og det er kjøpers ansvar å betale de fremtidige offentlige kostnader knyttet til vei, vann, avløp, strøm og renovasjon». Dette gjelder for eksempel kontrakten som ble inngått mellom SF-eiendom og Jan Grasmyr og Kari Gjersestet Grasmyr. Mona Kristin Larsen, som var ansatt i SF-eiendom forklarte i retten at dette skyldes at SF-eiendom ønsket at Vinje kommune skulle begynne å fakturere hytteeierne direkte. En slik ordning ble imidlertid aldri etablert. Dette fremgår av e-postutvekslingen mellom Mona

Kristin Larsen og Therese Lofthus som er inntatt lengre nede i dommen under overskriften «Korrespondanse mellom SF-eiendom og Vinje kommune vedrørende fakturering for tilknytningsavgift».

Selv om det i noen kontrakter fremgår at kjøper hadde ansvaret for å betale for tilknytning er det uomtvistet at samtlige hytteeiere betalte tilknytningsavgiften til SF-eiendom og at dette var i tråd med avtalen mellom dem. Videre er det uomtvistet at SF-eiendom skulle betale dette videre til Vinje kommune.»

Daglig leder i SF Sjur Fredriksen hevdet i lagmannsretten at han aldri hadde sett avtalen om anleggsbidrag til tross for at samtlige forsendelser var adressert til selskapets adresse som også var hans privatadresse. Lagmannsretten legger til grunn at Fredriksen uansett var vel kjent med avtalens innhold og viser til at SF både før og etter 2012 har forholdt seg slik avtalen bestemmer ved å betale til kommunen selv om avtalen aldri ble underskrevet og returnert. Kommunen purret aldri på underskrevet avtale og har ikke kunnet gi noen forklaring på hvorfor det ikke ble gjort.

Teknisk sjef i kommunen, Åge Verpe, forklarte i lagmannsretten at kommunen oppfattet at det var SF som skulle betale anleggsbidrag/tilknytningsgebyr og innrettet seg etter det selv om avtalene ikke kom i retur i underskrevet stand.

Kommunens håndtering av forholdet til tiltakshaverne bærer etter lagmannsrettens vurdering preg av at det var «bonanza» i Vinjes hyttemarkedet på dette tidspunktet, slik rådmann i Vinje Jan Myrekrok forklarte for lagmannsretten. Det var et betydelig politisk press om effektiv håndtering av byggesakene og «gjestfri» opptreden overfor tiltakshaverne, også når det gjaldt behandling av søknader om henstand med betaling av forfalt tilknytningsgebyr. Dette kan til dels forklare at kommunens saksbehandling på enkelte områder var langt fra betryggende, slik lagmannsretten vurderer det.

Lagmannsretten ser det slik at det var SF som i 2012 var reell eier av hyttetomtene; selskapet hadde alle faktiske og rettslige beføyelser og satt på skjøter in blanco til bruk etter hvert som tomtene ble solgt. Når det i avtalen om anleggsbidrag punkt 4 fremgår at «[E]igar/festar skal svare anleggsbidrag» plasseres betalingsplikten uttrykkelig på SF.

Lagmannsretten viser videre til avtalens passus om at «[A]vtala er bindande for dei underteika partane, og er ikkje knytt til eigedom ved salg.»

Avtaleteksten gir her uttrykk for en forståelse som er i motstrid med kommunens senere innkreving av anleggsbidrag/tilknytningsavgift fra hytteeierne. På tidspunktet for utsendelse av igangsettingstillatelser og avtaler om anleggsbidrag, vurderer lagmannsretten det som utvilsomt at kommunen anså SF og ikke fremtidige hytteeiere som korrekt debitor for kravet. Ingen av hytteeierne hadde på dette tidspunkt fått hjemmel til eiendommene, men å kreve tomteselgerne (hovedsakelig Tov Svalastog) for anleggsbidrag, anså kommunen som uaktuelt.

De fleste kontraktene om oppføring av hytte hadde en passus tilsvarende punkt 6.7 i kjøpekontrakten mellom SF og Nodland Hansen: «Det er selgers ansvar å betale for tilknytning til offentlige anlegg og det er kjøpers ansvar å betale de fremtidige offentlige kostnader knyttet vei, vann, avløp, strøm og renovasjon». I kontrakt om oppføring av hytte 8. mai 2012 står det riktignok i punkt 6.7 at «forbrukeren skal betale ..., samt tilknytningsavgifter for elektrisitet og vann, kloakk o.l.» Vedlegget til kontrakten, hvor det fremgikk at SF bekrefter at selskapet betaler tilknytningsavgift til Vinje kommune og Rauland kraft, var egnet til å bekrefte overfor kjøperne at alt var i orden så snart anleggsbidrag/tilknytningsgebyr var betalt til SF. Kommunen var kjent med at SF overfor hytteeierne hadde påtatt seg å viderebetale gebyret. Det er også av betydning at samtlige hytteeiere ble fakturert for og betalte årlige offentlige gebyrer for blant annet vann og avløp i tiden mellom kommunens fakturering av SF for tilknytningsgebyret og selskapets konkurs. Dette var egnet til å forsterke hytteeierens inntrykk av at gebyret var betalt av SF slik at de ikke hadde noen grunn til å ane uråd.

Som fremholdt av tingretten hadde ikke dokumentene i sakene til alle ankemotpartene nøyaktig samme ordlyd som gjengitt ovenfor. Lagmannsretten legger ikke vekt på dette; den grunnleggende avtalemekanismen er den samme for samtlige ankemotparter. Det er ikke hytteeierne som har valgt SF som representant, men det er kommunen som inngikk en avtale med SF som innebar at selskapet skulle kreve inn anleggsbidrag/tilknytningsavgift på vegne av kommunen. Dette ble gjort av hensiktsmessighetsgrunner i en svært arbeidskrevende periode, men kommunen må ta følgen av at den valgte en debitor som gikk konkurs uten å ha betalt gebyrene videre.

Etter at ny kommunal forskrift om vass- og avløpsgebyr for Vinje kommune trådte i kraft 1. januar 2013 intensiverte kommunen faktureringen av SF for tilknytningsgebyr. Dette medførte betydelig pågang fra

selskapet for å få kommunen til å fakturere hyttekjøperne eller hjemmelshaverne, men kommunen avviste slike alternativ, jf. e-postutvekslingen gjengitt på side 11 - 14 i tingretten dom. På denne tiden hadde seks ankemotparter fått hjemmel til sine eiendommer, men kommunen synes ikke å ha vært inne på tanken om å kreve dem for gebyr. Ny e-post for lagmannsretten fra Therese Loftus på kommunens tjenestetorg til SF ved Mona Kristin Larsen endrer ikke inntrykket av at kommunen anså SF som rette debitor.

Utover våren 2013 fikk SF betalingsproblemer. De innbetalte gebyrene brukte selskapet til andre formål i stedet for å oversende pengene til kommunen. Dette medførte en forholdsvis omfattende e-postutveksling mellom SF og kommunen som er gjengitt på sidene 14 - 18 i tingrettens dom. Ved e-post fra SF ved Mona Kristin Larsen sendt 4. september 2013, ble kommunen ved Wenche Almenning senest kjent med at selskapet fakturerte hytteeierne for gebyret. For lagmannsretten fremstår det som åpenbart at kommunen etter hvert måtte forstå at det var fare for permanent mislighold fra selskapets side, men selv ikke dette fikk kommunen til å gå på hytteeierne som alternative debitorer. Kommunens fakturering av hytteeierne for årlige gebyr fortsatte mens SF misligholdt betalingen av tilknytningsgebyret.

Etter en totalvurdering av de overnevnte dokumenter og vitneforklaringer, sammenholdt med kommunens adferd i den påfølgende kontakten med SF, har lagmannsretten kommet til at kommunen med endelig virkning har valgt å forholde seg til SF som debitor for kravene på anleggsbidrag/tilknytningsavgift. Hytteeierne har betalt med frigjørende virkning til riktig kreditor og kan ikke kreves av kommunen.

I vår sak er det ikke påstått inngått noen avtale mellom hytteeierne og kommunen som fritar for tilknytningsavgift, slik saksforholdet var i Rt- 2014-429 som advokat Jakobsen har vist til. Det forhold at adgangen til å fravike vass- og avløpslovens avgiftsbestemmelser ved avtale er begrenset til nærmere beskrevne situasjoner, kan ikke få den konsekvens at inngått avtale mellom kommunen og annen debitor ikke kan påberopes av tredjemenn som har betalt i god tro. Basert på en konkret vurdering av omstendighetene i vår sak kan ikke lagmannsretten se at hytteeierne pliktet å gjøre ytterligere undersøkelser hos kommunen før de betalte til SF. Kommunen er nærmest til å bære risikoen for at gebyret aldri ble overført videre fra SF. Det foreligger ikke noe sideordnet solidarisk ansvar for SF og hytteeierne; kommunen har valgt SF som debitor i stedet for hytteeierne.

Anken må etter dette forkastes.

Lagmannsretten finner det hensiktsmessig kort å drøfte hva konklusjonen ville blitt under forutsetning av at kommunen har hjemmel til å kreve hytteeierne for gebyret og dessuten ikke ved avtale har akseptert debitorskifte. Med andre ord: Finnes det andre grunnlag enn avtale om debitorskifte som må føre til at kommunens anke forkastes?

Hytteeierne har gjort gjeldende at kommunen uansett er ansvarlig for deres tap og har vist til skadeserstatningsloven § 2-1 om arbeidsgivers ansvar for arbeidstakeres uaktsomme utføring av arbeid for arbeidsgiveren.

Lagmannsretten er av den oppfatning at kommunens arbeidstakere har vært uaktsomme i sin kontakt med SF og at det foreligger årsakssammenheng mellom kommunens handlinger/unnløtelser og tapet.

Sentralt i denne vurderingen er kommunens kunnskap om SF og Sjur Fredriksen fra tidligere. Om dette heter det i tingrettens dom:

«Selskapet SF-eiendom AS drev med oppføring og salg av hytter i Rauland i Telemark. Sjur Fredriksen var både daglig leder og styreleder i selskapet og eide 100% av aksjene. Sjur Fredriksen forklarte i sin vitneforklaring at han hadde drevet med hytteutbygging i Raulandsområdet siden 2007-2008. Tidligere var han innehaver av et firma som het Grenland/Skien utvikling, som også drev hytteutbygging i samme område. Sjur Fredriksen forklarte at dette firmaet gikk konkurs i 2009. Også ved den konkursen hadde han mottatt tilknytningsgebyr fra hytteeiere uten å betale det videre til kommunen. Etter den konkursen krevde Vinje kommune at han personlig gjorde opp krav på manglende innbetalt tilknytningsgebyr. Kravet var på over en million kroner og ble gjort opp av ham og hans daværende kompanjong med 50% på hver.»

Det må også legges til at Jan Myrekrok i lagmannsretten beskrev Fredriksen som en av «Grenlands glade gutter» og at han helst ville sett at Fredriksen ikke var involvert i et selskap som kommunen måtte forholde seg til.

Til tross for denne bakgrunnskunnskapen utviste kommunen stor tålmodighet når selskapet i 2013 og 2014 ba om utsettelse med betaling av forfalt anleggsbidrag/tilknytningsgebyr.

Allerede 22. mars 2013 hadde kommunen innvilget betalingsutsettelse av noen fakturaer som var sendt til SF. Tingretten har på side 14 - 17 redegjort for e-post korrespondansen mellom SF og kommunen våren 2013 - høsten 2014. Det inngås stadig avtaler om utsatt forfall for betaling av restanser på forfalt gebyr, som SF ikke overholder.

Kommunen var i hvert fall fra 4. september 2013, jf. e-post fra Larsen til Almenning, klar over at SF fakturerte hytteeierne samtidig som selskapet ba om utsettelse med betalingen av kommunens fakturaer på tilknytningsgebyr, men heller ikke denne kunnskapen fikk kommunen til å varsle hytteeierne.

Den senere bobehandlingen har vist at selskapet på dette tidspunkt var i alvorlige økonomiske problemer. På bakgrunn av alle misligholdene kombinert med forutgående kjennskap til Sjur Fredriksen og hans tidligere firmaer, er det for lagmannsretten vanskelig å forstå at kommunen ikke gikk selskapet nærmere etter i sømmene. Det ville vært en enkel sak å foreta undersøkelser som ville fått varselsklokkene til å ringe i kommunen. Etter lagmannsrettens vurdering var det uaktsomt av kommunen at dette ikke ble gjort allerede i juni 2013. Det fremgår av den midlertidige boinnberetningen av 23. november 2014 at «regnskapet for 2013 viser et underskudd på kr 16.214.771.»

Den 26. mai 2014 skrev Jan Myrekrok, som da var plan- og økonomisjef i kommunen, følgende til SF ved Sjur Fredriksen:

«HEI

DET VILLE VORE EIN FORDEL FOR ALLE PARTAR OM SF EIENDOM FØLJGER INNGÅTTE
BETALINGSAVTALE MED VINJE KOMMUNE! NÅ MÅ DU FÅ ORDEN PÅ DETTE

JAN MYREKROK»

Sjur Fredriksen besvarte e-posten 27. mai 2014, og skrev:

«Hei Jan!

Jeg har ved flere anledninger prøvd og få tak i deg på tlf., lagt igjen beskjed og møtt opp i Vinje men har ikke fått tilbakemeldinger. Vi har ikke klart vår avtale pga vi selv har tapt nesten 1,3 mill i vinter på andres konkurser. I tillegg har vi ikke fått påbegynt 5 nye hytter i vinter pga både papirer, skjøter og ikke minst en forferdelig snørisk vinter. Vi har alle intensjoner om å gjøre opp, men jeg har prøvd å få tak i deg ang dette og for en gjennomgang av avtalen. Fint hvis du kan sette av tid neste uke for et lite møte til meg. Ha en ellers fin kveld og uke.»

Til tross for det innholdet i Fredriksens svar fikk SF utsettelse med betaling til 31. august 2014.

Det foreligger årsakssammenheng mellom kommunens uaktsomhet og det tap hytteeierne ville lidd under forutsetningene for denne drøftelsen. Lagmannsretten legger til grunn at SF i hele 2013 og mest sannsynlig til nær opp til konkursen 5. november 2014, kunne klart å betale tilknytningsgebyret til kommunen. Fremlagt oversikt over innbetalinger foretatt fra SF til Vinje kommune/Kreditor viser at selskapet så sent som 19. september 2014 betalte tilknytningsgebyr med 89 065 kroner til kommunen, men dette gjaldt andre hytter enn i vår sak.

Aktsomhetsvurderingen kan sammenfattes slik: Kommunens praksis med å fakturere tiltakshaverne var ikke endret til tross for kommunens erfaring med Fredriksen og hans tidligere konkursrammede selskap. Da Fredriksen startet opp igjen, foretok kommunen ingen økonomisk vurdering av det nystartede selskapet, men fortsatte å fakturere tiltakshaver. En slik fortsettelse av praksis overfor i realiteten samme tiltakshaver innebar at kommunen tok en bevisst risiko på at det samme kunne skje en gang til, nemlig at Fredriksen beholdt midler fra hyttekjøperne. Kommunen kunne ikke slå seg til rom med at Fredriksen nå nytt ville klare å betale til slutt. Etter lagmannsrettens syn var kommunens uaktsomhet forholdsvis grov.

Vilkårene for lemping av erstatningsansvaret foreligger åpenbart ikke.

For fullstendighetens skyld tillegger lagmannsretten at kommunen ikke hadde adgang til å benytte beløpet på 1 295 000 kroner som Fredriksen betalte til kommunen i slutten av november 2014 til dekning av krav som kommunen selv mente var foreldet. Det fremgår av kommunens referat fra møte med Fredriksen at:

«Sjur Fredriksen ba om ei privat betalingsavtale med moglege alternativ for at kommunen ikkje skulle sende ut krava mot noverande heimelshavarar - dette fordi Sjur Fredriksen var uroa for konsekvensane dette kunne ha mot noverande og framtidige hytteeigarar / kjøparar.»

Debitor har uinnskrenket valgrett når det gjelder hvilken gjeldspost en delbetaling skal avskrives på. Kommunen kan ikke i strid med debitors instruks eller ønske benytte beløpet til avskrivning på en annen del av gjelden, jf. Trygve Bergsåker, Pengekravsrett (tredje utgave), s. 312:

«Selv om debitor ikke har angitt sitt valg uttrykkelig i forbindelse med betalingen, vil det ofte fremgå forutsetningsvis av beløpets størrelse. Også dette vil være bindende for kreditor. Hvis debitor ikke har gjort noe valg, skal de eldste postene dekkes først i løpende mellomregnskap (f.eks. stadige varekreditter og innbetalinger fra debitor med jevne eller ujevne mellomrom). Ellers tilkommer valget kreditor(...)Forutsetningen for denne retten for kreditor er altså at debitor ikke uttrykkelig eller underforstått har truffet noe valg(...)Valget kan være uttrykkelig eller fremgå av sammenhengen.»

I Viggo Hagstrøm, Obligasjonsrett, fremkommer tilsvarende synspunkter på side 195. Her heter det:

«Debitors tilkjenneivelse av at det er forpliktelse x og ikke forpliktelse y som oppfylles, behøver ikke å være fremkommet med rene ord. Hans mening kan f.eks fremgå av at ytelsen i art og kvantum stemmer med forpliktelse x, eller at det bare er forpliktelse x som er forfalt; eller av at oppfyllelse av forpliktelse x åpenbart er av særlig interesse for debitor - f.eks fordi forpliktelse y er omtvistet eller foreldet, eller fordi mislighold (eller fortsatt mislighold) av forpliktelse x kan få særlig alvorlige følger for debitor. ..»

Av møtereferatet ovenfor fremgår det tydelig at Fredriksen ønsket at hans delbetaling skulle brukes til å dekke krav på anleggsbidrag/tilknytningsgebyr som i hvert fall ikke var foreldet, et ønske som for øvrig er nokså opplagt. Fredriksens innbetaling ville dekket det meste av kravet kommunen mente å ha mot ankemotpartene. Gjenstående beløp ville ha vært ca. 100 000 kroner. Kommunen hadde ikke adgang til å bruke beløpet til dekning av foreldede krav på gebyr. Også på dette grunnlaget ville hytteeierne langt på vei ha fått medhold.

Hytteeierne har vunnet saken og har etter hovedregelen i tvisteloven § 20-1 første ledd krav på full erstatning for sine sakskostnader fra Vinje kommune. Lagmannsretten har ikke funnet grunn til å anvende unntaksregelen i bestemmelsens tredje ledd.

Advokat Slettebø har krevd kostnader på samlet 229 589 kroner, hvorav 2 714 kroner er utgifter. Kravet vurderes som rimelig og nødvendig og legges til grunn.

Det er ikke grunnlag for endringer i tingrettens kostnadsavgjørelse.

Dommen er enstemmig.

Domsslutning:

1. Anken forkastes.
2. I sakskostnader for lagmannsretten betaler Vinje kommune 229 589 - tohundreogtjuenitusenfemhundreogåttini - kroner til ankemotpartene innen 2 - to - uker fra dommens forkynnelser.

Fullstendig partsliste:

Ankende part	Vinje kommune	Advokat Guttorm Jakobsen
Ankemotpart	Vibeke Marie Mæland Tobiassen	Advokat Øystein Slettebø
Ankemotpart	Sven-Olaf Olafsen	Advokat Øystein Slettebø
Ankemotpart	Benedicte Inversini	Advokat Øystein Slettebø
Ankemotpart	Bastø Fosen AS	Advokat Øystein Slettebø
Ankemotpart	Jan Morten Hedlund	Advokat Øystein Slettebø
Ankemotpart	Geir Nevland	Advokat Øystein Slettebø
Ankemotpart	Anita Olafsen	Advokat Øystein Slettebø
Ankemotpart	Bente Taalesen	Advokat Øystein Slettebø
Ankemotpart	Per Olav Helgeland	Advokat Øystein Slettebø
Ankemotpart	Kari Semb Lysebo	Advokat Øystein Slettebø
Ankemotpart	Hanne Lysebo	Advokat Øystein Slettebø
Ankemotpart	Gry Larønningen Søvik	Advokat Øystein Slettebø
Ankemotpart	Bernt Ove Søvik	Advokat Øystein Slettebø
Ankemotpart	Nils Jakob Røsholt	Advokat Øystein Slettebø
Ankemotpart	Kjetil Kaasin	Advokat Øystein Slettebø

Ankemotpart	Svein Lysebo
Ankemotpart	Kari Gjersest Grasmr
Ankemotpart	Merete Nevland
Ankemotpart	Lino Inversini
Ankemotpart	Jan Grasmr
Ankemotpart	Atle Taalesen
Ankemotpart	Hege Finnerud Lien
Ankemotpart	Anne-Kari Hedlund
Ankemotpart	Hans Petter Lien
Ankemotpart	Anlaug Johre Kaasin
Ankemotpart	Pål Mosbergvik
Ankemotpart	Jorunn Kaasin Mosbergvik
Ankemotpart	Eirik Nodland Hansen
Ankemotpart	Terje Tobiassen
Ankemotpart	Mariann Hansen

Advokat Øystein Slettebø
Advokat Øystein Slettebø
Advokat Øystein Slettebø
Advokat Øystein Slettebø
Advokat Øystein Slettebø
Advokat Øystein Slettebø
Advokat Øystein Slettebø
Advokat Øystein Slettebø
Advokat Øystein Slettebø
Advokat Øystein Slettebø
Advokat Øystein Slettebø
Advokat Øystein Slettebø
Advokat Øystein Slettebø
Advokat Øystein Slettebø
Advokat Øystein Slettebø
Advokat Øystein Slettebø